

ЧИТАЙТЕ „ВОГНІ“

„Вогні“ це єдиний у нас часопис для молоді. Вже ця обставина вимагає від Вас, Читачі, якнайбільшої піддержки „Вогнів“, бо ж не хочу вірити, що є між українською молоддю ідейна дівчина чи ідейний хлопець, що обходивсяби без свого журналу.

Та є ще більше причин. Можу Вас впевнити, що, як пізнаємося краще, станемо щирими друзями. Принесуть теж „Вогні“ чимало цікавих статей та образків, неодну пораду, як поступати в житті та не менше практичних вказівок, як що собі зробити. В найближчих числах буде багато поезій і оповідань. Зокрема запрошую всіх з поміж Вас, що пробували пера на цій ділянці, до співробітництва у Літературній Сторінці Читача. На другому місці йде українознавство з певними низками як: Пригоди українських мандрівників, Досягнення українських винахідників і т. п. В першій помістимо деякі описи давніх наших мандрівників, з новіших в найближчих числах підуть деякі спомини Я. Окуневського та К. Малицької. — Чи подобалася Вам стаття про Гасенка? На другий раз напишемо про славного нашого фізика Пулюя. — А що цікавого напишете у відповідь на наш перший конкурс?

Про природу писатимемо в кожному числі. Це „З ліса і поля“. В найближчому часі поміщу у „Вогнях“ „Книгу слідів“, що навчить Вас читати найкращу повість світа, якої автором — Природа.

Якщо маєте якісь труднощі в житті, напишіть про це мені. Відповідь на це тай загалом неодну пораду знайдете у Розмовах.

Практичні вказівки обійматимуть всякорodne ремесло, в тому радіо, широко писати будуть „Вогні“ про прогульки та підготовку до них, про змаг і змаговий вишкіл (тренінг), про всякі шкільні кружки, як самоосвітний, протиалькогольний, краєзнавчий та працю в них.

Для читачок будуть окремі відділи.

Доповнить це всячина, огляд книжок, загадки і конкурси, гри, тощо.

Буде що читати, але мусите подбати, щоб було кому. Отже кождий з Вас хай вишле чимскорше передплату й ще других заохотить піти за Вами.

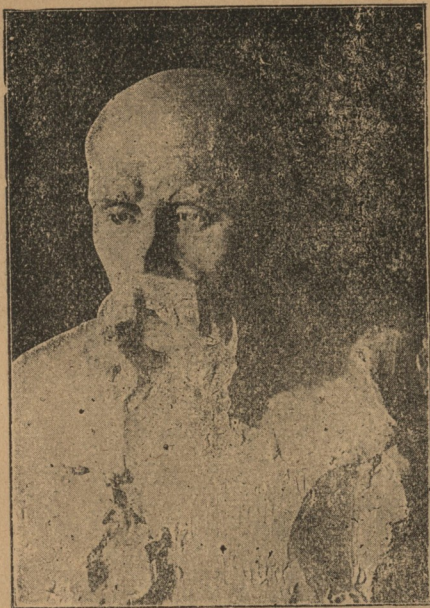
Багато пишіть мені про Себе і все, що Вас цікавить.

Ваш Редактор.

ЗМІСТ: Шевченко: Доля. — Редакція: Гейже ідем. — Дусько: З ліса і поля. — Др. Яр. Окуневський: Із Гір Гімалайських. — Ю. Пеленський: Юності. — Жученко: Гасенкова водна блоха. — Б. Антонич: Біг 1000 метрів. — Т. Довгаль: Кузня. — Е. Жарський: Весняний тренінг змагуна. — Спортові вісти. — Природа. — В погоні за кращим.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

1814

1861

ДОЛЯ

Ти не лукавила зі мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу, хлопця, одвела
До п'яного дяка в науку:
„Учися, серденько! колись
З нас будуть люди“, — ти сказала.
А я й послухав і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала:
Які з нас люди?.. Та дарма!
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли: у нас нема
Зерна неправди за собою,
Ходімо-ж, доленько моя,
Мій друже щирий, нелукавий!
Ходімо далі: далі слава, —
А слава — заповідь моя.

„ГЕЙЖЕ ІДЕМ...“

Ідем до Вас, Молоді Други, зі словом. Тільки не з тим словом, що дуднить пустою і коли „нехотячи“ не накоїть лиха, то без думки і ціли пропадає в безглуздому гаморі світа. Ми ідем до Вас зі словом, що його вага і потреба обчислена на грами, зі словом, в якому складатимемо важного змісту, гарячої думки більше, ніж в ньому на погляд малоби міститися. Це слово повинно, ні, воно мусить впасти у Ваші серця, у Ваші мозки так, як паде краплина весняного дощу на зимну ще почву з сонним у ній але живим зерном, як паде промінь весняного сонця на мовчаливу глибину води, на дні якої скрилися перед лютою зимою зароди многовидного життя.

Дощ — ніщо як вода, сонце — звичайне собі тепло, — для каміння. Однак де дрімає життя, там ця краплина води, цей промінь ясного тепла, чарівний знак, що будить до ділання, до творчого розмаху величні, могутні, непереможні сили. Так його читайте, це наше слово, читайте в ньому більше, ніж написано буквами, глядіть у нього як у вікно, бо не в ньому самому, а щойно поза ним є світ великий, правдивий, живий. На шибках зимою навіє брудний пил, що відістався усіма щілинами з неохарних людських хат і чорнить сніг, гризе в очі й дусить Ваші віддихи. Та не вільно Вам повірити, що він може загасити сонце, спинити прихід весни. Не вдивляйтеся в закопчені шибки, бо темрява, це тільки вони самі, а поза ними є, мусить бути і буде все жарке сонце та ясне небо. Наші слова, як ці шибки, часом мутні, часом замрачені, часом навіть покроплені болотом від такого з великим шумом переїзджуючого авта. Не в цьому річ, а в тому, що всетаки вікно — вікном: Видно Вам нас при роботі, видно нам Вас, коли, як і за чим ідете. Дасть Біг, цей чи інший з Вас поступить, побалакаєм. А багато маємо між Вами знайомих, що їм приємно буде оттак крізь віконце поздоровитись і пригадати словом—двома давні-недавні переживання. Цього, на чому спиралися звязки приязни, спільноти, братерства, що давало життєрадісність, що кріпило сили, підносило духа, цього не можна забувати, не повинно це наче якась банька з мила при найменшому подуві вітру розпливатися в пустку. Сила характеру, краса душі, основність знання, бистрота думки, розвага в ділах — все прикмети потрібні одиниці не тільки на показ, але о много потрібніші вони людині, коли вона знайдеться на самоті, у невідрадних нераз обставинах і в непривітному оточенні. Хочемо Вам допомогти ці прикмети здобути. Тільки Ви одно-згідно, обов'язково і характерно без наших упімнень і закликів допоможіть молодим силам, молодому життю „Вогнів“.

Редакція

З ЛІСА І ПОЛЯ

ДУСЬКО

— В середмістію Ньюйорку, в одній школі, поставлено 12-літнім хлопцям питання: кілька з них бачило живе дерево?

— 60% хлопців відповіло, що дерева знають тільки з образків, а правдивого дерева ще ніколи в життю не бачили...

— А в підземних ріках Дальмації живуть ящірки (*Proteus anguinus*), які так примінилися до вічної темряви в підземних печерах, що втратили зір....

— Чи і люди мають примінитися?!

— Чи мають стати невідьниками створеного ними самими твору, машини??!

— Чи брудні, засмічені бетонові подвіря кам'яниць мають заступити цвітисту мураву зелених лугів, а закіпчені димарі фабрик — столітні дерева дрімучих лісів?

— Чи стануть тоді люди щасливішими?!

— Я думаю, що ні.

...А часом пролетить рідкий гість з Півночі: сріблестобілий лебідь...

— Але не бійтеся, так не станеться.

Не заміняться люди в бездушні, одностайні машини, — в сліпі ящірки у велитенських, ogrіваних електрикою бетонних печерах—хмародерах, не заміниться Земля в одну велику фабрику!

— Бож Природа вічно жива й могутча, а люди — це тільки дрібні мурашки, що засклеплені в своїх муравлищах—містах, пізнали й використали деякі її сили, та засліплені гордістю не бачать, не розуміють усеї величності її краси та глибини її вічної живучості.

Хочу, щоб збогатили Ви ваш світогляд новою сторінкою правдивого життя, щоб відкрилися Вам очі, — щоб пізнали Ви й полюбили цей предивний та пребогатий світ Природи, щоб навчилися її розуміти та відчувати, щоб зуміли Ви вступити в цей світ, не як нищителі всего живого, перед якими мусить природа заздро ховати свої тайни, а як гармонійний його складник та оборонець.

А Природа нагороджує щедро тих, що її розуміють і люблять, — вона обдаровує їх частинкою своєї живучості, краси й радості — життя їх стає багатшим та повнішим!

На перший раз покажу вам кілька картин з Першої Весни в наших лісах.

...на гіляці старої сосни починає свою чудову любовну пісню старий готур, король лісної птиці...

— Ранним ранком пробуджується ліс:

Ще темно, а вже над розмерзлими лісними озерцями та болотами чути перші звуки.

— Першими будяться чуйні журавлі та витають новий ранок голосним кличем: дзвенить він в ранній мраці, як голос срібної сурми.

А на цей знак відзивається радісним гомоном вся інша болотяна й лісна птиця.

...під самим верхом старезного, кріслатого дуба, збудувала пара орлів-скобів з грубого ріска гніздо.

Дикі гуси й качки з лопотом зриваються з тихих лісних болот, де ночували, та летять на широкі води — озера й річні рукави, а в леті перекликаються й доганяються.

А часом пролетить рідкий гість з півночі: срібнобілий лебідь — аж свище за ним крайний могучими крилами воздух!

— Скиглять чайки й вються ломаними лініями —
— над чорними вільшинами виводять свій воздушний та-
нок незрівнани летуни: довгодзюбі слонки.

..сокіл-болотяник паде, як камінь
в тростину за добычю...

Відзивається й ліс: на гияці старої сосни починає свою
чудову любовну пісню старий готур — король лісної птиці.

Йому відповідають з пасовиська на лісній поляні тетереви, — спів їх дзвенить безперервним ритмічним тактом. Підскакують, підлітають, лопочуть крилами, сичать та хохочуть до себе грізно, врешті два найзавзятіші починають боротьбу:

розсипується гранатово-чорне, лискуче пір'я по срібній росі — червоніють багром брови над очима, —

Нагло втихли на хвилю; настала врочиста тиша:

— Сонце сходить — золотить алмазами іней на засохлій траві — рожевить білі берізки — грає веселкою на водах. —

— Витають його тетереви ще голоснішою піснею, життєрадісним гимном.

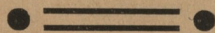
Над болотом кружить сокіл-болотяник — завис нерухомо на крилах й кидається, як камінь в тростину за добочку — зловив!

І знову летить скоро, а в кігтях тріпочеться й виринається чорно-зелена болотяна курочка. —

— Над рукавом річки, під самим верхом старезного, кріслатого дуба, збудувала пара орлів-скобів з грубого ріща гніздо. На зміну вигрівають молоде покоління й добувають добочку — сторожки й грізні панують над всім пташиним світом.

— Сонце вже високо — приглядається золотистим базам лозини й білим провесночкам, пестить їх першим теплим промінням.

А ліс гомонить, як живий; це дрібні пташки співають—голосять, що вже Весна!

ІЗ ГІР ГІМАЛЯЙСЬКИХ

Др. ЯРОСЛАВ ОКУНЕВСЬКИЙ — відомий український мандрівник. Описи його подорожей видано як „Листи з чужини“. Звідтам беремо це характеристичне оповідання.

Передне слово. Там у гімалайських горах живе собі народець. Сіккім звуться вони. Живуть по сей та по той бік гір Гімалайських. По сім боці числяться вони підданцями *Empress of India*, по другм боці вони підданці китайського царя.

Віри вони буддійської. Мають свого — як би то сказати — папу в городі Ласса (після англійських карт *Lhassa*). Всі Сіккімці узнають його головою буддійської церкви. В давні часи був він вибраний владикою — заступником прав сіккімського народу. Ті часи вже минули, а все таки сяку-таку власть він має. Звісно-ж „*The church and the sword rules the world*“ кажуть Англичани, — *Krummstab und Schwert beherrschen die Welt* кажуть Німці, а по сіккімськи скажеться: пани тішуться, а мужиків хребет болить.

Початок. Настала раз буча в англійсько-індійській імперії.

Сіккімці народ цікавий, жвавий і головно ретельний. Кому віру запрясяг, слово святе дав, то й додержить.

Коли я їх бачив в Гімалайських горах з оселедцем на вибригій голові, в широчезних шараварах, нагадували вони мені козаків, яких я не бачив, а лише з образків знаю.

Viceroy (віцекороль) англійський пустив універсал: „Чиню усім козакам і посполитим і кождому з осібна відомо... Вставайте хлопці! ратуйте державу! Queen (королева) of England, Ireland and Empress of India“.

Встали, рятували. На варті навіть стояли у Windsor-i. Кажуть, на інші регіменти годі було покладатися.

Середина. Роки минали. Інакші часи настали, інакші порядки. Торговля і промисл почали процвітати. (Так стоїть в Acts of parliament).

На виставі, котру устроїв „край“ та котру відвідав сам Duke of Wales, показався ясно усеми світові поступ, культура і цивілізація.

Однак мужики Сіккімці не йняли віри сему „процвітові“. Їм стало тісно. А треба ще знати, що сіккімський мужик на поживу дуже умірений. Бараболя! бараболя! бараболя! Добре ще, що віра їх буддійська наказує багато посту, так вони постять, постять, аж курячої сліпоти дістають.

Між ними пішла гутірка, що там по тім боці Гімалаїв дає цар китайський землю з лісами, пасовиськами і всякими достатками, та ще й людей добрих закликає. От пустилися Сіккімці у той рай блаженний, притьмом пустилися в обітувану землю туранську.

Зачудувався світ! „Та як же з під ліберального правління, із під законного скиптра, із під конституції (у Сіккімців є свого рода нове видання конституції) та у ярмо китайське? Се неможливе! се інтрига! се воняє tael-ами китайськими!“

Ловлять Сіккімців по горах, по вертепах, ставлять перед суд. Судять та засуджують за головну зраду §. 1892 кодексу карного. — Мені розказував один суддя, який мав діло з сею справою, що раз привели перед суд жінку, зловлену на горячій учинку втечі. Переправлялася через граничну річку з троїма дітьми — зловили. Перед суд з нею! Вона тремтить, плаче, діти на-пів голі ридають. „Хліба дайте!“ просить. „Я — казав мені суддя під секретом, — пустив її на волю, хоч провинна утечі була ясна як на долони, лише наказав строго, щоб її дати під надзір, аби ще раз не втекла“. Але се тайна. Таких тайн я знаю більше, лиш не смію розказати, бо повірено мені їх під словом честі.

І стало спокійно. Мир і благодать!

„Тяжко жить на світі, а хочеться жить“ — роздумують Сіккімці за своїм поетом.

Не можна в Туран — давай за Океан! На „нашій не своїй“ землі вже жити годі! Ще й плакати не дають! Все одно де пропадати! Не мож у Туран, давай за Океан!

Зібралися на раду оставші Сіккімці. „Нужда! нужда! нужда!“ Тільки й бесіди було.

— Ідім до Queen — до нашої матері! — загомонило з одного кута.

— Ідім, ідім! — відгукнувся увесь збір. — Най матір зглянеться на нас бідних. Viceroy наклепав на нас... Самі йдемо до матери та розкажемо, що нас болить, що нам щемить у серці, що нам жити не дає...

І вибрали сердеги з поміж себе послів, та вибирали цікавіших, щоби мовляв, не застрашився перед маєстатом та щоби усе достоту розказав, як і що.

І сталося чудо невидане! По вулицях столичного города показалися чубаті голови, широкі шаравари, опанчі і клепані — та все кружляли коло королівської палати.

— Оттут живе наша матір! Побачимо її ясне лице. Завтра пійдемо та все розкажемо.

(Далі буде).

ЮНОСТІ

Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ

З рвійним шумом урагана,
з дзвінким ячанням орлиним
мій зов аж у небо полине:
Гей, га,
шаліє молодість моя.

В мені жаром буха ватра диких мрій,
що рвуть мене у висоти небес.
Вже всякий опір мому льоту щез.
Бою, бою,
я впився цією жаждою.

Старі храми завалю,
кволе у безодню кину,
бодрий, ясний д' сонцю злотому полину
я.
Нехай живе життя!

Лиш той достойний життя й свободи, хто кождий день
мусить їх добувати.

Г е т е.

Лекше зірвати гору з її снов, ніж наложити ярмо рабства
на тих людей, що рішили бути свободними.

Р. Суоті.

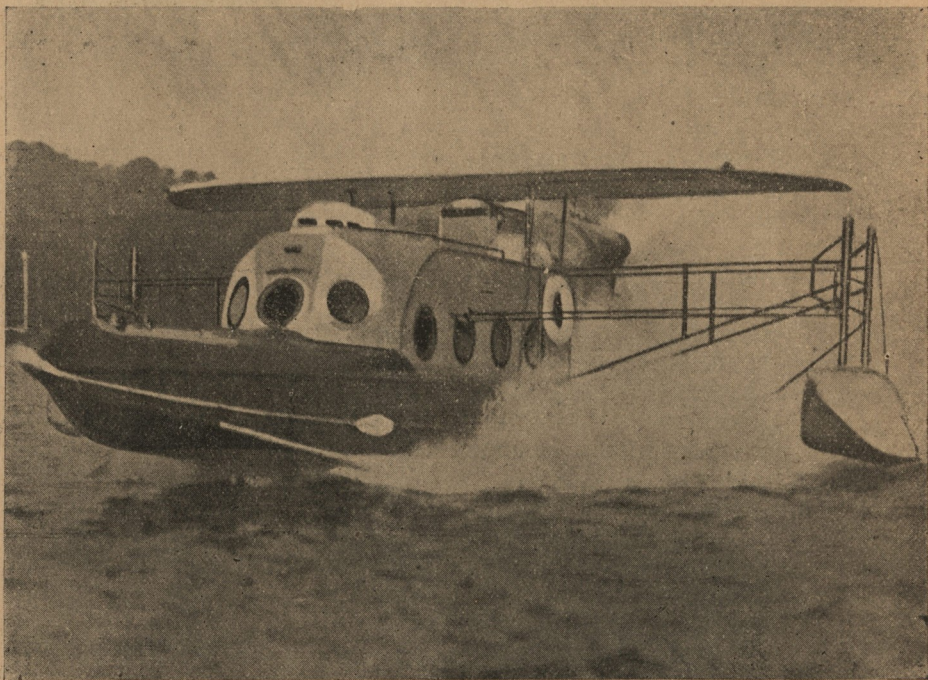

ГАСЕНКОВА ВОДНА БЛОХА

З НИЗКИ: УКРАЇНСЬКІ ВІНАХІДНИКИ

Головною турботою всіх цих, що займаються справами плавби є досягнення якнайбільшої швидкості на морі. Не диво, океани займають великанські простори на нашому глобі. З другого боку є великанські труднощі. Іменно треба побороти опір води, що збільшається в кубічному відношенні до швидкості. Значить при швидкості якоїсь одиниці опір теж буде одиницею, при збільшенні швидкості до двох одиниць, матимемо опір 8 разів більший (2^3), при трьох опір 27 разів більший (3^3). Отже щоб досягнути велику швидкість, треба надати кораблям дуже міцну будову й незвичайно сильні мотори.

Міцна будова це для сучасної техніки неважке питання, за те більше труднощів насуває розв'язка сильних моторів. Бо щоб видобути з мотору багато енергії, треба йому її дати. Та відки

її взяти на морі. Колиб хтось хотів взяти стільки вугля, то не булоб місця на інший вантаж. Останніми часами місто парових турбін дають кораблям великі вибухові мотори, що є сильніші від парових та й паливо (бензина і т. п.) займає куди менше місця, чим вугіль.

Це питання розв'язує подекуди винахід нім. вченого Флет-

нера, т. зв. ротори. Він використовує силу вітру, а це на основі такого фізичного помічення: Коли обертається довга сторчева рура, а на неї віє вітер, то з одного її боку повітря згущується, з другого розріджується. Через це повстає різниця тиснення, яку можна використати до гону корабля. Оця різниця, й цим самим швидкість корабля, тим більша, чим швидше обертається рура. На своєму кораблі уставив Флетнер дві такі рури на кілька метрів заввишки. Обертає їх при допомозі доволі невеличких моторів. Таким чином при допомозі малих моторів використовується величезну силу вітру, чим можна гнати великі кораблі.

Всеж таки опір води остає все ще непобідженим.

З цілком іншого боку підійшов до цього питання український вчений, інж. Гасенко. Він старається не стільки побороти опір води, як радше усунути його зовсім. Він придумав і побудував корабель, що подібний на вид до риби з крилами. Це судно довге на 11 метрів, по середині високе на 6 метрів. Стіни грубі на півтора сантиметра, зроблені з магнезиту дерева, що є дуже тверде і легке. Цілий корабель з набором важить 1.200 кг. В йому може вміститися кілька людей.

Це судно основно різниться від звичайних кораблів. Останні вправляє в рух шруба заглиблена в воду, приміщена позаду корабля, тут заступає це приміщений з переду пропеллер. Всі кораблі мають дно гранчасте і глибоко поринають, а судно Гасенка має дно плоске й небагато йде в воду. Дальша новість це невеличкі крила, по бокам, довгі на 2.80 метри.

Швидкість цього судна така, що й найшвидші кораблі не можуть з ним рівнятися. При 60 кілометрах на годину судно занурюється в воду всього 8 сантиметрів, при 80—100 кілометрів, що очевидно звязане з прискішеними оборотами пропеллера, воно сунеться гладко по воді немов по леді. Колиж швидкість піднесеться до 120 кілометрів на годину, то лодка скаче по воді. Скоки її великі на 20 метрів і більші. Звідсіля пішла й назва „водна блоха“.

Вся будова взорована на морських і водних комах.

Проби зі своїм винаходом робив інж. Гасенко у фран. присані Марсей. На своєму кораблі вивісив він наш прапор. Проби повелися. Інж. Гасенко став будувати корабель на 50 осіб, вже з легких металів. Проби відбулися на озері недалеко Берліна, але судно було за слабе й розбилося. Це очевидно нічого страшного, це історія кожного винаходу, який треба випробувати й уліпшити (пригадаймо собі розвій летунства!). Та вже сьогодні вся закордонна преса та науковий світ міркують, що винахід інж. Гасенка зробить переворот у мореплаванні.

Бажаємо йому цього.

Подав Жученко

БІГ 1000 МЕТРІВ

БОГДАН АНТОНІЧ

Віддих свище в легенів брилах,
наче буревій.

Пливу легенько на ніг крилах
в синій обрій мрій.

Я не вихаю руками, я не вихаю ногами;
закамянілий тан.

Я тільки орю по морю персами, я тільки порю повітря тами,
наче залізний танк.

Я не підношу ніг, я не підношу рук;
закостенілий рух.

Я вистрілений з кріса стріль, я вигнутий лук,
розвійний вітру дух.

Попід мною в противну сторону біла піску каскада
десь вдаль жене.

Дубовим тараном на грудь мою пада та наче градом
зернами бе.

О піску біла смуго! Я тебе зімну;
не загородиш мет!

О піскова райдуго! Я тебе зітру;
ще ти спиниш свій лет.

Т. ДОВГАЛЬ

СНЕС

Хлопці, до кузні, залізо кується!
Крикнемо пісню свою.
Серце гаряче в роботі сміється,
Сипляться іскри вогню.
Натиском, поривом, дружньою лавою
Сили покажем свої,
Підемо в казку роботи і слави,
Підем сміятись в огні.

ВЕСНЯНИЙ ТРЕНІНГ ЗМАГУНА

ЖАРСЬКИЙ ЕДВАРД

Завданням тренінгу є підготувати змагуна до змагань. Добре та розумно переведений тренінг дасть запоруку добрих осягів; зле переведений — може лиш пошкодити. Тому кождий змагун повинен дуже обережно переводити свій тренінг; від себе не повинен вимагати за багато, — 60 рекорди, — які так притягають — приходять швидко по солідній підготові. На рекорди треба працювати розумно кілька літ; така розумна, кількालітня підготовка не знищить нас, а навпаки, дасть нам лиш тривалу форму, яка не проминає вже так скоро.

Чи копун, чи легкоатлет, чи ін. в своєму тренінгу мусять відрізнити три ступні: 1) підготовку, 2) технічний тренінг, 3) змаговий тренінг. Підготовка обіймає загальний вишкіл тіла. Служитиме до цього руханка: загальна та спеціальна, а крім того гри, бокс і др. Тренінг технічний це вивчення техніки, набуття стилю; змаговий тренінг має дати тактику і певність нервів.

Незадовго український спорт увійде в новий спортивний сезон на площу. Легкоатлети стягнуть з ніг лещета, опустять руханкові салі, — щоби по зимовому тренінгові приготуватися до літнього сезону. Цей перехідний сезон — весну — треба відповідно використати. З огляду на непевну погоду — мусить бути приміненний до цього і тренінг; в повному розгоні можемо працювати лиш в дещо тепліші дні. Все тренуємо тепло вбрані, заправлені від стіп до голови; добре є з початку весняного тренінгу відбувати довші марші в тяжких черевиках, довгих штанах та грубому вбранню. Коли хтось не перейшов солідної зимової підготовки, повинен зачати весняний тренінг від руханки та легких маршів.

Лещетар закінчує свій сезон тим, що в днях, — коли брак вже снігу, — відбуває довші марші, — при похиленні тіла та острій праці рук. Лещетарі це добрий матеріал на бігунів; тому повинні літом вправляти дещо біги. Весною вправлятимуть біги навпростець.

Біги навпростець це вправа для всіх спортсменів без огляду на рівень спорту, який вправляють; виробляють витривалість та ритм. Добре є улаштовувати такі біги гуртами, при чому темп надає вибраний провідник; а темп треба все примінювати до найслабшого. Бігти гусаком. Біги навпростець та марші — будуть лиш підготовкою для тіла; як біги так і марші треба поступово загострювати; з початку малі біги 1—2 км., опісля піднести до 3—4 км. Це буде перший ступінь нашої підготовки. По ній слідуватиме другий ступінь: початок праці на площі над технікою, стилем. Розгляньмо працю поодиноких спортсменів.

Копає м'яч вимагати від гравців витривалості; тому треба дальше продовжувати біги з м'ячем і без його; зле булоб відразу забиратися до науки острих та далеких копів. Найперше

пригадати собі дріблінг з мячем між стовпцями чи товаришами, треба опанувати мяч та тіло підчас провадження. По таких підготовчих вправах можна перейти до гостріших вправ.

Легкоатлет (всі роди) зачинатиме все бігами, не надто скоро. Бігуни на коротку віддаль (спринтери) — не повинні тренувати біг на довгі простори; найлучше одно легке окруження та інтенсивна руханка; бігуни на довгу мету продовжуватимуть біги навпростець, а під кінець сезону перейдуть на біжню. Початкову чі зачнуть від дуже легкого окруження і науки стилю; замаху рук, підношення ніг то що. Працювати обережно! тепло вбратися. По тім перейти до вивчення старту та бігу.

Скакуни та метуни не повинні за першим разом виході на площу скакати чи метати; найперше придбати собі розгрівку, примінити руханку спеціальну до скоків та метів. Щойно по 1—2 тижнях вправляти стиль скоку на 1 метр висоти, або опанування розбігу та відбиття (осторожно); метуни найперше без приладу, опісля з меншим тягаром зачнуть свою працю.

Весняну підготовку розтягнути на березень та квітень; в маї острій тренінг. Підчас підготовки не забувати про лазню, парню, туш, масаж. Тренувати 2—3 рази в тижні. При тренінгу головні засади: ступенування вправ, уміркованість, різнорідність, а головню обережність! Бо здоровля — це цінний дар!

СПОРТОВІ ВІСТІ

КРАЄВІ ЛЕШЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

Дня 15. лютого ц. р. відбулися у Львові III. Краєві Лешетарські Змагання, які з припорушення Українського Спорт. Союзу перевів Карпатський Лешетарський Клуб. Хоч участь в них могли брати всі спортсменів краю, то на старті стала лиш молодь Львова.

Треба признати, що гарт духа та витривалість наших змагунок та змагунів напувала нас вликою гордістю. Аж любо було дивитися, як раз за разом повертали з траси змагуни із веселою усмішкою на лиці! А траса не одному із них витискала на очах сльози, а на виснаженій голові краплі поту. Але всі мимо недовгод були веселі.

Траса бігу не надто була веселою. Треваюча передтим сонішна погода припекла землю і вкрила її водою, яка зараз в ночі оберталась в лід. По такому леді мусіли змагуни боротись за імя мистця; не

диво, що побідником був найкращий. Про трасу всі висказались як найлучше; підібрана добре, але лід зробив з неї карколомну дорогу. На щастя ніхто карку не зламав, але кожний запам'ятав ту трасу із за її твердоти. Тим-то теж треба вважати всі часи побідників за дуже добрі. А вже найлучшим був осяг І. Мрица (К. Л. К.), який в бігу на 18 км. прибув перший в часі 1:37:57 в знаменитій формі. Здобув він тою побідою мандрівну нагороду. Другим прибув Гладкий Я. (У. С. С. К.) 1:45:27, третій Остапенко (Сокіл-Б.) 1:46:25, на дальших місцях Волода, Березюк, Полотнюк, Пясецький. З класи старших (понад 30 літ) прибув першим Паньків 1:50:30, II. Лидиняк 2:07:37 оба К. Л. К.; ті два сеніори — а головню перший — повинні бути приміром правдивих спортсменів, які спорт вважають радістю життя!

В змаганнях брали участь рів-

нож і жінки; стартували в бігу на 5 км. в числі 8 змагунок. Побідила п. Говикович 48:37 в добрій формі. II. Рогожа 53:01, III. Федак, IV. Дмоховська, V. Струмінська, VI. Галка. Побідниця добула тою перемогою рівнож мандрівну нагороду. Треба признати, що жінки кожного підбавали своїм зяттям.

В бігу для молодиків на 9 км. побідив Євгенів 1:02:20, II. Дитерко 1:04:02, III. Іванів 1:08:27, IV. Горючий 1:08:54. Ті наймолодші спалились дуже добре; усміхнені минали мету та весело висказували своє задоволення.

Змагання принесли повний спортовий успіх. Кляса змагунів піднеслася і є велика різниця між минулим, а чим роком. Коби й на будуче прямили наші лещетарі до кращого!

Лещетарські змагання уряджували і інші спортові клуби та секції. Лещетарська Секція С-Б Львів, уклала біг на 12 км. в якому побідив Сліпко. — Студенський Спорт. Клуб (У. С. С. К.) ізза злої погоди не відбув лещетарських змагань за мистецтво Українського Студента. К. Л. К. відбув зїздовий біг з Тростяна. Вельми цікавий той біг притягнув велику кількість змагунів. — Роздача нагород за Краєві Лещетарські Змагання та зїздовий біг відбулася 15. марта.

ЛЕЩЕТАРСЬКЕ МИСТЕЦТВО

відбулося в Обергофі (Німеччина), при співучасті всіх держав Європи. Побідниками вийшли безапеляційно Норвежці; в бігу на 17 км. побідив Гротумсбреатен (Нор.) 1:23:40, —

і той сам в комбінації добув перше місце з нотою 438. Його земляки тріумфували в скоках: Біргер Рууд (58,5 мтр.) та в бігу на 50 км., де перша шістка — це самі Норвежці. За ними Фінляндці, Швеци, а щойно в дальшому хвостіку Німці і другі Європейці. — Світ порушила вістка, найдення в Швеції лещет з перед 4.000 літ. — Лещетарський біг скорости добув Швайцар Шогна, осягаючи на стрімкім збочі гори (нахилення 73°) скорість 131,7 км.

Копаний мяч в нас покритий світлом; за те на полудни під італійським сонцем розіграли міждержавний меч Італія — Австрія 2:1, як ямагання за чашу середньої Європи.

Автомобілізм чваниться рекордом Кембеля, що осягнув на авті „Синя Птиця II.“ 395 км. 384 м. на годину.

П Р И Р О Д А

■ **Звірний світ.** Творець сучасної систематики звірят, Лінней, начислив 4200 родів багатокоміркових звірят, а зоологія XIX. віку знала 4.500 родів цих звірят. Сучасний зоолог Гессе начислює понад один мільон родів звірячого світа.

■ **Пес похоронений з парадом.** В місті Доннісен, в Америці, згинув пес Бінг, який перебував світову війну на французькому фронті, як санітарний пес американської армії і неодному раненому воякові уря-

тував життя, винайшовши його на полі бою. Пес Бінг був славний ще і тим, що коли німецька армія починала газовий наступ, то він, маючи знаменитий нюх, в цій хвилині вичував газ, починав шалено гавкати і сам біг до своєї маски та всував до неї голову, чим давав знак, щоби всі вояки натягали маски. В цей спосіб пес цей охоронив тисячі вояків від затроєння газом і від смерті. Тепер, коли цей ветеран світової війни згинув, б. вояки сві-

тової війни подбали про те, що їх приятеля Бінга похоронило військо з парадми, а на його гробі віддано почесну сальву з крісів. Це перший випадок в історії людства, що собою похоронено в військовими почестями.

■ Школа для малп. В Каліфорнії недалеко Льюс Анджеліос утворено окрему школу для виховання малп на фільмових артистів. Ця школа

має тепер 200 учнів малпячого роду, найбільше шимпансів і горилів із Суматри і Борнео. Малпячим артистам подаються обіди, при чім малпи мусять придержуватись спеціальної етикетки, потрібної для фільмової гри. Дирекція школи подбала про всяку вигоду для своїх учнів та достарчує їм іграшок, щоб їм не було скучно.

В ПОГОНІ ЗА КРАЦІМ

БОРІТЬБА З МОРЕМ

Голляндці, що мешкають у найнищче положеній країні в Європі ще від XV. в. боряться вперто і безнастанно з морем і ріками. Коли не стало землі, кинулися видирати шматок за шматком морю. Ціла їхня психіка формувалася під кутом змагань з водою стихією, так теж сформована ціла країна. Безконечні канали і рови, довгі греблі й мости, безліч вітряків все це здавна береже землю перед zalливом, осушує її. Сьогодні пара змінила силу вітру, первісні невибагливі деревляні урядження заступлено новими, модерними, але ідея боротьби з морем, боротьба на смерть і життя, а все з вірою в перемогу, залишилася.

1920. р. розпочалися вступні підготовчі праці в цілі осушення найбільшого на Північному Морі залливу, Зідерзе. Великанські греблі висипані, великанські машини змонтовані. 16. липня м. р. святочно пущено в рух машини. Це нова прегарна сторінка історії змагань невеличкого народу з морем.

Сьогодні Голляндія медом-молоком пливе. Великанські лани, пасовиська, городи і левади, все це видерто морю. Від початку XVII. в. висушили Голляндці поверх 375 тисяч гектарів родючої землі. Тепер за два роки прийде нових 220 тисяч.

■ Видавець і редактор має одинацять літ. Віліям Б. Марш, 11-літній хлопчина з Нью Мільфорд, Конн., купив стару друкарню і разом зі своїм 10-літнім братом зачав видавати свою власну газету. Віліям пише самий цілу газету, а брат помагає йому в друкарні набирати і друкувати. Позатим вони не мають жадної помочі. На днях вони оба

приїхали до Вашингтону, відвідали президента Гувера і вручили йому один примірник своєї газети, де є довгий життєпис Гувера, що його написав 11-літ. редактор. Президент прийняв їх сердечно і погратулював. Оба брати хотять ще також відвідати сенат, який Віліям різко критикував у життєписі Гувера, власне за те, що сенат виступає проти президента.

КНИЖКА НАЙ...

Найбільша книжка на світі, це анатомічний атлас, що є тепер у державній бібліотеці у Відні. Ця книжка висока на 1.90 м., широка 0.90 м. Цей атлас друкували від 1823. до 1830. р. За ним може схватитися троє людей.

Найменша книжка має розміри 10×6 мм. Є це друкований в Падуї трактат Галілея. Має 208 сторін. З одної картки анатомічного атласу можна витягти аж 28.500 таких малих карток, а зі звичайного поштового значка 9 або й більше.

Найтяжча книжка на світі, це „Історія“ писана німецькою мовою й приміщена в бібліотеці в Гамбурзі. Важить вона 48 кг.

Найбільше томів має китайський енциклопедичний словар „Ту-шун-чун“. Цей словар має 5.020 томів, а кожний том має 170 сторін. Книжка з XVII. в.

Найбільше поширена книжка, це Св. Письмо. Наклад переступив уже давно 500 мільонів. Друкована вона в 630 мовах і говорах.

Найдорожча друкована книжка, це біблія Гутенберга. На світі є всього 14 примірників цієї книжки. Нещодавно німецький збирач Фольберг заплатив мільон марок за один.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ КООПЕРАТИВИ „ВОГНІ“

НАШ ПЕРШИЙ КОНКУРС

ЧИМ ГАРНА НАША ЗЕМЛЯ?

Багато Ви певно, мандрували, багато й по всім усядам. І тоді певно нераз вирвалося Вам оце з глибоким чуттям і подивом висказане: „Ах, яка наша земля гарна!“ Та Ви від подиву попробуйте перейти до чогось більше реального. Опишіть якийнебудь шматок української землі. Це саме наш конкурс.

Ось вимоги: Описати можете околицю, що видасться Вам гарною і яку Ви очевидно самі як слід оглянули. Долина Попрада чи береги Дністра, скали в Бубнищах чи печери в Кривчу, вид з Чорної Гори чи поліський краєвид, замки в Острозі чи руїни Раківця, Національний Музей, гуцульську світлицю, зелений волинський ліс, чи по-

дільський золотий лан пшениці — все це можете описати. І це і багато більше, про що я не згадав, що може й на позір не таке гарне.

До опису вжити ні більше ні менше лиш 300 слів, по зможі теж гарних.

Опис підпишіть всевдонімом і пришліть до нашої Редакції. Рівночасно в малій конверті на листку запишіть Ваше прізвисьце і псевдонім. Конверта повинна бути запечатана, а на верха Ваш всевдонім. Якщо маєте відповідні світлини, або рисунки, присилайте теж.

В міру напливу описів буду друкувати найкращі в „Вогнях“. По році рішать самі читачі, котрі описи найкращі. Тоді призначимо цінні нагороди.

Редактор.

ВАША ДОСТОЙНОСТЕ!

Під теперішню пору не має в нас ані одного часопису для молоді, ані одного видавництва присвяченого їй. Що молодь залишена сама собі, незорганізована, без проводу, може піти манівцями небажаними й шкідливими для Нації — річ очевидна. Тимпаче, що зараз іде гаряча боротьба за молодь, кожний хотівби її здобути для себе. В тій цілі напр. комуністи засипують молодь своїми виданнями, інші заманюють її в ряди своїх уладів.

Щоби цьому протиділати, засновано за ініціативою гурту українських вчителів і професорів видавництво „Вогні“, кооперативу з обм. порукою у Львові. Метою Кооперативи є дати широким кругам української молоді здорову виховну та цікаву книжку і часопис.

Одначе для проведення цілого пляну в життя нам треба ще широкої піддержки Громадянства. Тому, знаючи Вашу щирі прихильність та уважливості до молоді, просимо вступити в члени кооперативи „Вогні“. Цим, поза матеріальними користями для самих Себе, сповните велике громадське діло.

Уділ виносить лише зл. 10.—; вписове зл. 2.—, які можна сплачувати паями. При купні книжок члени одержують 25% знижку. Гроші можна вплачувати на руки нашого представника або пересилати прямо на нашу адресу.

З правдивою пошаною

„ВОГНІ“

кооператива з об. пор. у Львові.

„ВОГНІ”

ЧАСОПИС ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

виходить що місяця.

ПЕРЕДПЛАТА: в краю річно 5.50 зол., піврічна 3.— зол.
Квартально 1.50 зол., місячно 0.60 зол.
Поодиноке число **50 гр.** — Закордоном 1.30 дол. ам. річно.

ПРЕМІЇ: Піврічні передплатники, що зложать передплату протягом березня і квітня ц. р. дістануть після вибору прегарне оповідання Едгара Алляна По: „Золотий Жук“, або великий спортовий календарець „Скоб“. — Річні передплатники дістануть обі книжечки.

АДРЕСА: Львів, вул. Гродзіцьких ч. 4. III. пов. — Гроші слати складанками П. К. О. ч. 143.381 з виразною допискою: на рах. ч. 4631. від кого і защо.

В АДМІНІСТРАЦІЇ „ВОГНІВ“ МОЖНА НАБУТИ СЛІДУ-ЮЧІ КНИЖКИ:

1) Е. А. По: „Золотий Жук“ (знижена ціна)	зол.	0.30
2) Кедро: „Сонети“	„	1.00
3) Др. Річинський: „До щастя слави“	„	1.00
4) А. Міцкевич: „Конрад Валленрод“	„	0.50
5) Е. Жарський: „Легка атлетика“ (друкується)		
6) Спортовий календарик „Скоб“ 1931 р. (знижена ціна)	„	0.50
- Картки по 15 гр.

На пересилку треба додати 25 гр. на 1 книжку і по 10 гр. на кожну дальшу. — На суму понад 10 зол. пошту оплачує Адміністрація сама.

Видає Кооператива „Вогні“. Головний і відвічальний редактор М-р Євген Юлій Пеленський.
Друкарня Вид. Спілки „Діло“.
